

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

NUTARIMAS

DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS 2009 M. LIEPOS 10 D. NUTARIMO NR. O3-100 „DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS 2003 M. BIRŽELIO 17 D. NUTARIMO NR. O3-35 „DĖL ENERGETIKOS ĮMONIŲ INVESTICIJŲ PROJEKTŲ DERINIMO VALSTYBINĖJE KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOJE TVARKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PAKEITIMO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 15 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Dujų ir elektros departamento Dujų ir Elektros skyrių ir Šilumos ir vandens departamento Šilumos skyriaus 2019 m. d. pažymą Nr. O5E- „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 10 d. nutarimo Nr. O3-100 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo“, Komisija n u t a r i a:

Pakeisti Energetikos įmonių investicijų vertinimo ir derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos aprašą, patvirtintą Komisijos 2009 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. O3-100 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Aprašas):

1. Pakeisti 4.3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4.3. **Finansinė grynoji investicijos dabartinė vertė (FGDV)** – diskontuoto pinigų srauto (investicijų, investicijų reguliuojamosios likutinės vertės ir grynujų veiklos pajamų suma) per projekto ataskaitinį laikotarpį suma, kuri parodo, kaip projekto grynujų veiklos pajamų srautas per projekto ataskaitinį laikotarpį, skaičiuojant šios dienos pinigų vertę, padengia investicijas;“

2. Pakeisti 4.4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4.4. **Finansinė vidinė investicijos gražos norma (FVGN) (angl. *Internal rate of return*)** – diskonto norma, kuriai esant diskontuotų investicijų vertė per projekto ataskaitinį laikotarpį, išreikštą metais, lygi diskontuotai grynujų pinigų srautų vertei, t. y. diskonto norma, kurią pritaikius $FGDV = 0$;“

3. Papildyti nauju 4.5 punktu:

„4.5. **Grynosios pajamos (angl. *net revenue*)** – investicijos sąlygotų veiklos pajamų ir veiklos išlaidų bei išlaidų, patiriamų visiškai pakeičiant nudėvėtą ilgalaikį turtą, į kurį buvo investuotos konkretaus investicijų projekto lėšos, sumų per tą patį laikotarpį aritmetinis skirtumas;“

4. Papildyti nauju 4.6 punktu:

„4.6. **Grynujų pinigų srautas (angl. *net cash flow*)** – investicijos sąlygotų teigiamų ir neigiamų pinigų srautų skirtumas kiekvienais projekto ataskaitinio laikotarpio metais;“

5. Buvusius 4.5, 4.6, ir 4.7 punktus laikyti atitinkamai 4.7, 4.8 ir 4.9 punktais.

6. Papildyti nauju 4.10 punktu:

„4.10. **Reguliuojamoji likutinė vertė (angl. *residual value*)** – suma, kuri apskaičiuojama prie ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainos pridėdant arba iš jos atimant visas reguliuojamojoje apskaitoje įvertintas turto vertės pokyčių sumas ir atimant sukaupą reguliuojamosios apskaitos nusidėvėjimo ar amortizacijos sumą;“

7. Buvusį 4.8 punktą laikyti atitinkamai 4.11 punktu.

8. Papildyti nauju 4.12 punktu:

„4.12. **Projekto ataskaitinis laikotarpis** – metų, kuriems pateikiamos projekto investicijų,

veiklos išlaidų, veiklos pajamų, mokesčių, finansavimo bei socialinės-ekonominės naudos (žalos) prognozės, skaičius. Atliekant finansinį vertinimą ir kaštų ir naudos analizę, prielaidos vertinamos ir skaičiavimai atliekami projekto ataskaitiniam laikotarpiui, kuris lygus investicija sukuriama turto eksploatacijos (nusidėvėjimo) laikotarpiui, bet ne ilgesniam kaip 25 metai. Jei investuojama į infrastruktūrą, kurios sudedamųjų dalių eksploatacijos (nusidėvėjimo) laikotarpiai yra skirtingi, projekto ataskaitinio laikotarpio trukmė metais yra lygi turto, kuriam numatoma išleisti didžiąją dalį investicijų, naudingo tarnavimo laikotarpiui, bet ne ilgesnė nei 25 metai;“

9. Buvusius 4.9, 4.10 ir 4.11 punktus laikyti atitinkamai 4.13, 4.14 ir 4.15 punktais.

10. Pripažinti netekusiu galios 6.1.1.4 punktą.

11. Pripažinti netekusiu galios 6.2.2 punktą.

12. Pakeisti 7 punkto pirmąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„7. Dujų įmonės Tvarkos aprašo 6.1.1.1 punkte, SND įmonės Tvarkos aprašo 6.1.1.2 punkte, Elektros įmonės Tvarkos aprašo 6.1.1.3 punkte, išskyrus Tvarkos aprašo 43 punkte nurodytas investicijas, nurodytų investicijų derinimui Komisijai pateikia šiuos dokumentus:“

13. Pakeisti 7.2.2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7.2.2. investicijos pagrindimas;“

14. Pakeisti 7.2.6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7.2.6. kaštų ir naudos analizė (išskyrus Dujų, Elektros bei SND įmonių investicijas, skirtas ilgalaikio turto atnaujinimui);“

15. Pakeisti 7.2.9 punkto pirmąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„7.2.9. Dujų, SND, Elektros-investicijų rizikos (jautrumo) analizė ir įvertinimas pagal toliau nurodytas prielaidas:“

16. Pripažinti netekusiu galios 7.2.10 punktą.

17. Pripažinti netekusiu galios 7.2.11 punktą.

18. Pripažinti netekusiu galios 7.5 punktą.

19. Pakeisti 7.7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7.7. Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – VEI) nurodymų kopijos investicijoms, atliekamoms pagal VEI nurodymus, pagrįsti.“

20. Pripažinti netekusiu galios 7.8 punktą.

21. Pripažinti netekusiu galios 9 punktą.

22. Pripažinti netekusiu galios 10 punktą.

23. Pripažinti netekusiu galios 12 punktą.

24. Pripažinti netekusiu galios 15.9 punktą.

25. Pripažinti netekusiu galios 18.2 punktą.

26. Pakeisti 22 punktą ir jį išdėstyti taip:

„22. Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius kasmet, o gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius kas du metus iki kiekvienų metų liepos 1 d. parengia ir pateikia Komisijai Planą, su konkrečiu investicijų projektų sąrašu ir kuris grindžiamas esama ir numatoma pasiūla ir paklausa bei reikalavimais tiekimo saugumui ir patikimumui užtikrinti. Planas teikiamas Komisijai prieš tai pasikonsultavus su suinteresuotaisiais subjektais, jei teisės aktai numato būtinybę atlikti tokias privalomas konsultacijas.“

27. Pakeisti 39 punktą ir jį išdėstyti taip:

„39. Dujų, SND ir Elektros įmonės Komisijai teikdamos derinti Tvarkos aprašo 6.1.1 punkte nurodytas investicijas pateikia keletą (ne mažiau kaip dvi) galimų investicijų įgyvendinimo alternatyvų. Kartu su investicija pateikiamas šių alternatyvų palyginimas ir įvertinimas. Finansinis Dujų, SND ir Elektros įmonės alternatyvų vertinimas atliekamas naudojant kaštų ir naudos metodą.

Jeigu investicija negali turėti alternatyvų, įmonės tą turi paaiškinti ir pagrįsti investicijos projekte.“

28. Pripažinti netekusiu galios 41 punktą.

29. Pripažinti netekusiu galios 44 punktą.

30. Pripažinti netekusiu galios 45 punktą.

31. Pripažinti netekusiu galios 46 punktą.

32. Pripažinti netekusiu galios 47 punktą.

33. Pripažinti netekusiu galios 48 punktą.

34. Pakeisti 49.1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„49.1. investicijos, atliekamos Nacionalinėje energetikos nepriklausomybės strategijoje ir Nacionalinio elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros prioritetinių projektų įgyvendinimo plane nustatytiems energetikos prioritetams įgyvendinti pagal Vyriausybės patvirtintą priemonių įgyvendinimo planą, saugumui ir tiekimo patikimumui užtikrinti, investicijos, kurios galiojančiuose teisės aktuose yra paminėtos kaip privalomos atlikti energetikos įmonėms, Elektros ir Dujų įmonių investicijos į išmaniąsias matavimo priemones;“

35. Pakeisti 50.1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„50.1. efektyvios Dujų, SND ir Elektros įmonių investicijos yra tokios, kurios pagal atliktą kaštų ir naudos analizę teikia grynąją naudą;“

36. Pripažinti netekusiu galios 52.2 punktą.

37. Pripažinti netekusiu galios 52.3 punktą.

38. Pakeisti 55 punktą ir jį išdėstyti taip:

„55. Finansinė investicijos analizė įvertina pajamas ir išlaidas per projekto ataskaitinį laikotarpį, parodo investicijos finansinį gyvybingumą. Finansinei investicijos analizei pagal Tvarkos aprašo 6 priedą parengiama investicijos pinigų srautų prognozė ir suskaičiuojami finansiniai rodikliai: finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV) ir finansinė vidinė grąžos norma (FVGN).“

39. Pakeisti 56.1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„56.1. projekto diskontuotų grynųjų pinigų srautų pagrindu skaičiuojamas projekto atsipirkimo laikotarpis;“

40. Papildyti 56.3 punktu:

„56.3. visos prielaidos vertinamos ir skaičiavimai atliekami projekto ataskaitiniam laikotarpiui.“

41. Pakeisti 57 punktą ir jį išdėstyti taip:

„57. Skaičiuojant investicijų finansinius rodiklius, pinigų vertė laike nustatoma, taikant diskonto normą. Dujų, SND ir Elektros įmonių investicijose naudojama diskonto norma atliekant finansinę analizę yra lygi Komisijos nustatomai svertinei kapitalo kainai (WACC), o atliekant ekonominę, kaštų naudos analizę yra lygi Lietuvos Respublikos finansų ministerijos patvirtintai ir viešai skelbiamai socialinei diskonto normai, jei tokia norma nenustatyta, taikoma 5% diskonto norma.“

42. Pakeisti 58 punktą ir jį išdėstyti taip:

„58. Finansinė investicijų grynoji dabartinė vertė (FGDV) parodo investicijos naudą, skaičiuojant šios dienos pinigų vertę. Finansinė grynoji dabartinė vertė skaičiuojama sudedant diskontuotą pinigų srautą per projekto ataskaitinį laikotarpį, įskaitant pradinės investicijos dydį pagal formulę:

$$FGDV = CF_0 + \frac{CF_1}{(1+k)^1} + \frac{CF_2}{(1+k)^2} + \dots + \frac{CF_t}{(1+k)^t} \quad (1)$$

kur

CF – pinigų srautas atitinkamais metais, įskaitant pradinės investicijos dydį;

k – diskonto norma, proc.;

t – projekto ataskaitinio laikotarpio metai.“

43. Pakeisti 59 punktą ir jį išdėstyti taip:

„59. Finansinė vidinė grąžos norma (FVGN) – tai diskonto norma, kai investicijų pajamos yra lygios investicijos išmokoms, t. y. FG DV = 0. Finansinė vidinė grąžos norma skaičiuojama pagal formulę:

$$FGDV = 0 = \frac{CF_0}{(1+FVGN)^0} + \frac{CF_1}{(1+FVGN)^1} + \frac{CF_2}{(1+FVGN)^2} + \dots + \frac{CF_t}{(1+FVGN)^t} \quad (2)$$

kur

CF – pinigų srautas atitinkamais metais, įskaitant pradinės investicijos dydį;

t – projekto ataskaitinio laikotarpio metai.“

44. Pakeisti 61 punktą ir jį išdėstyti taip:

„61. Finansinis investicijų pagrindimas teikiamas vadovaujantis Tvarkos aprašo 1 priedu.“

45. Pakeisti 62 punktą ir jį išdėstyti taip:

„62. Ekonominis investicijų įvertinimas atliekamas skaičiuojant investicijų įtaką reguliuojamoms kainoms bei taikant kaštų ir naudos analizės metodą. Ekonominis vertinimas teikiamas vadovaujantis Tvarkos aprašo 1 priedu.“

46. Pripažinti netekusiu galios 64 punktą.

47. Pakeisti 67 punktą ir jį išdėstyti taip:

„67. Kaštų ir naudos analizės rezultatai turi atitikti šią sąlygą:

$$\sum_{i=1}^n \frac{B_n}{(1+k)^{F_i}} > 0$$

kur:

B_n – investicijos nauda vartotojams investicijos ataskaitiniais metais n, Eur;

k – diskonto norma, proc.;

n – Dujų, SND ir Elektros įmonių investicijų projekto ataskaitinis laikotarpis.“

48. Pakeisti 68 punktą ir jį išdėstyti taip:

„68. Grynoji investicijos nauda suprantama kaip investicijos generuojamų diskontuotų finansinių, ekonominių-socialinių ir kitų naudų bei kaštų skirtumas per investicijų projekto ataskaitinį laikotarpį.“

49. Pakeisti 84 punktą ir jį išdėstyti taip:

„84. Pateiktą prašymą derinti investiciją Komisija išnagrinėja ir sprendimą priima per 30 kalendorinių dienų, jei pateiktas prašymas atitinka šio Tvarkos aprašo III ir V skyriaus reikalavimus. Jeigu pateikiami papildomi dokumentai, terminas skaičiuojamas nuo papildomų dokumentų pateikimo dienos.“

50. Pakeisti 90 punktą ir jį išdėstyti taip:

„90. Jeigu Dujų, SND ir Elektros įmonės suderintos bei įvykdytos investicijos faktinė vertė yra pagrįstai didesnė 10% ir daugiau negu buvo suderinta su Komisija pagal Tvarkos aprašo 83–91 punktus, Dujų, SND ir Elektros įmonė turi kreiptis į Komisiją dėl pakartotinio investicijų derinimo. Kartu su prašymu Dujų, SND ir Elektros įmonė turi pateikti:

90.1. dokumentus, patvirtinančius įvykusią investicijos viešųjų pirkimų procedūrą bei investicijos viešųjų pirkimų dokumentus, kuriuose pateikiamos laimėjusio pasiūlymo medžiagų ir darbų, siekiant įgyvendinti investiciją, kainos;

90.2. detalius planuotų ir faktinių medžiagų, darbų bei jų kainų sąrašus, faktines investicijos išlaidas pagrindžiančius dokumentus.“

51. Pakeisti 92.1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„92.1. Jei efektyvi investicija, kuri buvo suderinta su Komisija, nepasiekia derinimo metu nustatytų rodiklių ir dėl to pasikeičia esminiai investicijos vertinimo kriterijai, nurodyti Tvarkos aprašo 1 priede, kuriais Komisija vadovaudamasi priėmė sprendimą dėl investicijos suderinimo, tada koreguodama kainų viršutinės ribas ar kt. reguliuojamas kainas (gamtinių dujų, SND ir elektros energijos sektoriuose), Komisija įvertina energetikos įmonės įvykdytų investicijų efektyvumą,

atsižvelgdama į energetikos įmonės su Komisija suderintus investicijų projektų rodiklius.“

52. Pakeisti 101 punktą ir jį išdėstyti taip:

„101. Derinant investicijas Tvarkos aprašo 1 priede nustatyti investicijų derinimo kriterijai taikomi tiek, kiek neprieštarauja galiojančių teisės aktų nuostatoms.“

53. Pakeisti 1 priedą ir išdėstyti jį nauja redakcija (pridedama).

54. Pripažinti netekusiu galios 4 priedą.

55. Pripažinti netekusiu galios 5 priedą.

56. Pakeisti 6 priedo 1 lentelę ir išdėstyti ją nauja redakcija (pridedama).

Komisijos pirmininkas

Energetikos įmonių investicijų
derinimo Valstybinėje kainų ir
energetikos kontrolės komisijoje
tvarkos aprašo
1 priedas

Energetikos įmonių investicijų vertinimo kriterijai

Eil. Nr.	Investicijos	Finansinis investicijos pagrindimas			Ekonominis investicijos vertinimas		
		Finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV)	Finansinė vidinė grąžos norma (FVGN)	Įmonės finansinio pajėgumo įvertinimas	Kaštų ir naudos analizė	Įtaka reguliuojamoms kainoms	Kiti socialiniai- ekonominiai ir sistemos saugumo aspektai
1.	Investicijos, skirtos pagal Vyriausybės patvirtintą priemonių įgyvendinimo planą Nacionalinėje energetikos nepriklausomybės strategijoje nustatytiems energetikos prioritetams įgyvendinti, Nacionalinį elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo planą, paminėtos galiojančiuose teisės aktuose, kaip privalomos atlikti energetikos įmonėms, sistemų saugumui ir tiekimo patikimumui užtikrinti bei esamos sistemos atnaujinimui, elektros gamintojų iš atsinaujinančių energijos išteklių prijungimui.	Apskaičiuojama ir nurodoma investicijos FGDV.	Apskaičiuojama ir nurodoma investicijos FVGN.	Įmonės finansinis pajėgumas turi būti pakankamas.	Nagrinėjamos Dujų, SND ir Elektros įmonių investicijos (išskyrus Dujų, SND ir Elektros įmonių investicijas, skirtas ilgalaikio turto atnaujinimui bei elektros gamintojų iš atsinaujinančių energijos išteklių prijungimui, bei investicijas, nurodytas Tvarkos aprašo 52.4 punkte) turi teikti grynąją naudą.	Įvertinama ir nurodoma įtaka reguliuojamoms kainoms.	Nurodoma socialinė-ekonominė, sistemos saugumo ir tiekimo patikimumo užtikrinimo nauda.

2.	Elektros ir Dujų įmonių investicijos į išmaniąsias matavimo priemones, Elektros ir Dujų Bendro intereso projektai.	Apskaičiuojama ir nurodoma investicijos FGDV.	Apskaičiuojama ir nurodoma investicijos FVGN.	Įmonės finansinis pajėgumas turi būti pakankamas.	Nagrinėjama investicija turi teikti grynąją naudą.	Įvertinama ir nurodoma įtaka reguliuojamoms kainoms.	Nurodoma socialinė-ekonominė nauda.
3.	Investicijos, skirtos energetikos sistemų plėtrai, naujų vartotojų prijungimui.	FGDV turi būti didesnė arba lygi nuliui.	FVGN turi būti ne mažesnė kaip atitinkamo sektoriaus įmonei nustatyta kapitalo grąžos norma.	Įmonės finansinis pajėgumas turi būti pakankamas.	Nagrinėjama Elektros, Dujų ar SND įmonės investicija turi teikti grynąją naudą.	Neturi didinti kainos esamiems vartotojams (išskyrus prijungimo investicijas elektros sektoriuje).	
4.	Investicijos, skirtos esamų energetikos sistemų efektyvumo didinimui modernizuojant sistemas.	FGDV turi būti didesnė arba lygi nuliui.	FVGN turi būti ne mažesnė kaip atitinkamo sektoriaus įmonei nustatyta kapitalo grąžos norma.	Įmonės finansinis pajėgumas turi būti pakankamas.	Nagrinėjama Elektros, Dujų ar SND įmonės investicija turi teikti grynąją naudą.	Neturi didinti kainos esamiems vartotojams.	Nurodoma socialinė-ekonominė, sistemos saugumo ir tiekimo patikimumo užtikrinimo nauda.

Energetikos įmonių investicijų
vertinimo ir derinimo Valstybinėje
kainų ir energetikos kontrolės
komisijoje tvarkos aprašo 6 priedas

1. Energetikos įmonės investicijų projekto finansinė analizė, tūkst. Eur

Eil. Nr.	Pavadinimas	20__	20__	20__	...	20__
1.	PROJEKTO INVESTICIJŲ IŠLAIDOS					
1.1.	Visos projekto investicijų išlaidos					
1.1.1.	<i>(išvardinti investuojamas sumas pagal investicijų objektus)</i>					
1.2.	Reguliuojamoji investicijų likutinė vertė					
2.	PROJEKTO IŠLAIDOS IR PAJAMOS					
2.1.	Visos projekto pajamos					
2.2.	Projekto pardavimų apimtys, vnt.					
2.3.	Visos projekto išlaidos					
2.3.1.	<i>remonto išlaidos</i>					
2.3.2.	<i>techninės priežiūros ir eksploatacijos išlaidos</i>					
2.3.3.	<i>išlaidos darbui apmokėti</i>					
2.3.4.	<i>įmokos socialiniam draudimui</i>					
2.3.5.	<i>mokesčiai (turto mokestis ir kt.)</i>					
2.3.6.	<i>kitos išlaidos</i>					
2.4.	Grynosios pajamos (2.1. + 2.3.)					
3.	FINANSINIAI PROJEKTO RODIKLIAI					
3.1.	Visos projekto pajamos (2.1.)					
3.2.	Visos projekto išlaidos (2.3.)					
3.3.	Visos investicijos (1.1.)					
3.4.	Reguliuojamoji investicijų likutinė vertė (1.2.)					
3.5.	Grynųjų pinigų srautas FGDV ir FVGN skaičiavimui (3.1. + 3.2. + 3.3. + 3.4.)					
3.6.	<i>Sukauptas (akumuliuotas) grynujų pinigų srautas</i>					

3.7.	Finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV), taikant diskonto normą					
3.8.	Finansinė vidinė grąžos norma (FVGN), proc.					
4.	FINANSAVIMO ŠALTINIAI					
4.1.	Skolintos lėšos					
4.2.	Nuosavos lėšos					
4.3.	Subsidijos, dotacijos, vartotojų prijungimo įmokos					
4.4.	Kiti finansavimo šaltiniai					
4.4.1.	<i>(išvardinti)</i>					
4.5.	Visas finansavimas (4.1. + 4.2. + 4.3. + 4.4.)					

20__ m. _____ Įmonės vadovas _____
